

# Verkiezingsmanifest 1929.

---

## *Aan het Nederlandsche Volk!*

De Christelijk-Historische Unie van oordeel, dat, op grond van de aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal toegekende bevoegdheden, van hare samenstelling in menig opzicht afhangt in welke richting de gang van ons volksleven zal worden geleid;

dringt er bij de kiezers op aan zich daarvan wel rekenschap te geven, en te verstaan, dat bewaring en versterking van de Christelijke grondslagen van het volksleven tot de bestaansvoorwaarden van het Nederlandsche Volk behooren.

De Unie vraagt daarbij bijzondere aandacht voor het volgende, ontleend aan haar Program van beginselen, aangevuld en nader omschreven in verband met de tegenwoordige omstandigheden.

### § 1. Algemeene beginselen.

Het onderscheid tusschen de bevoegdheid van de Regeering en die van de volksvertegenwoordiging blijve erkend.

De Overheid, als zelfstandige macht, is geroepen in wetgeving en beleid de Christelijke beginselen voor te staan en te eerbiedigen.

In overeenstemming met de historische ontwikkeling van het Christendom op Nederlandschen bodem, en dus met de beginselen der Reformatie als beheerschende factor, worde Nederland bestuurd als een Christelijke Staat in Protestantischen zin.

De eenheid des volks worde bewaard en gesterkt, ook door weerstand te bieden tegen steeds verder gaande groepeerings naar godsdienstige, kerkelijke en sociale onderscheiding.

De Zondagsrust en de instandhouding van de algemeen erkende Christelijke feestdagen worden bevorderd. De Overheid onthoude zich daarom van alles, waardoor het karakter van den Christelijken rustdag zou verloren gaan en verzekere zooveel mogelijk de Zondagsrust van bij haar in dienst zijnde personen.

De groote waarde van het gezin worde erkend en zijne onge-reptheid blijve bewaard overal, waar de wetgever daarmede in aanraking komt.

Bij herziening van de huwelijkswetgeving worde toegezien, dat de Christelijke grondslagen van het huwelijk niet worden aangetast.

## § 2. Handhaving van onzen Regeeringsvorm en onze Staatsinstellingen.

Het constitutioneele Koningschap, onder het Huis van Oranje, blijve gehandhaafd.

Ook blijve de daadwerkelijke invloed des Volks op het regeeringsbeleid, door middel van zijne vertegenwoordiging in de Staten-Generaal, verzekerd.

Gewaakt worde tegen iedere poging tot verzwakking of ondermijning van deze instellingen.

Tegen elke revolutionaire bedreiging worde van Overheidswege krachtig stelling genomen.

## § 3. Financieel beleid.

Het streven blijve gericht op een lager peil van uitgaven en inkomsten dan het tegenwoordige.

In verband hiermee worde:

a. aan de Overheidsbemoeiing zoo min mogelijk uitbreiding gegeven;

b. geen andere steun uit de openbare kas verleend, dan die door het algemeen belang volstrekt gevorderd wordt;

c. de belastingdruk verminderd, waarbij de onderscheiden draagkracht in het oog wordt gehouden en de vermindering zooveel mogelijk dienstbaar wordt gemaakt aan een verlaging van de productiekosten, mede tot verruiming van de werkgelegenheid.

Tegelijkertijd worde toegezien, dat het Staatsbudget niet worde ontlast ten koste van Provincie of Gemeente, en worde tegen overmatigen belastingdruk, door Provincie of Gemeente, van hare ingezetenen gewaakt.

## § 4. Onderwijs.

Bij handhaving en juiste toepassing van de financieele gelijkstelling van het openbaar en het bijzonder lager onderwijs, worde gestreefd naar een zoodanige inrichting van het onderwijs, dat, onder waarborg van een behoorlijk peil, gewaakt worde tegen opvoering der kosten.

Het nijverheids-, landbouw- en handelsonderwijs worde bevorderd.

Bij den steun aan dit onderwijs, gelijk bij dien aan het middelbaar en voorbereidend hooger onderwijs, worde zooveel mogelijk toegezien, dat een gelijkmatige verdeling over het geheele land, in aansluiting bij de behoeften, plaats heeft en dat de belangen van de bewoners van het platteland daarbij niet worden achtergesteld bij die van de stedelijke bevolking.

De Overheid houde de openbare Universiteit in stand, tot ontwikkeling van het wetenschappelijk karakter der Natie, en doe op wetenschappelijk gebied belijdenis van de Christelijke religie door de instelling eener faculteit van Godgeleerdheid op den grondslag der Openbaring.

§ 5. Bevordering van hetgeen strekken kan tot verhooging van het geestelijk en stoffelijk peil van het Nederlandsche volk.

Tot bevordering van de geestelijke en zedelijke verheffing des volks worde aan het tweede lid van artikel 172 der Grondwet, inzake nieuw te verleenen tractementen aan bedienaren van den godsdienst, een ruimere toepassing gegeven.

Van het terrein des openbaren levens worde geweerd al wat ten aanzien van de openbare zedelijkheid in strijd is met de duidelijke ordening Gods.

Krachtig worde gesteund hetgeen leiden kan tot beperking van het drankgebruik.

De gemeenschappelijke welvaart worde bevorderd door aanmoediging van de productie en van het particulier initiatief.

Vooral in verband met den snellen aanwas der bevolking worden Landbouw, Veehoudersbedrijf en Tuinbouw, Handel en Nijverheid, Scheepvaart en Visscherij bevorderd en worde uitgezien naar alles wat nieuwe bestaansmogelijkheden scheppen kan. Brengen daartoe strekkende maatregelen — zooals bij de droogmaking der Zuiderzee — noodwendig met zich, dat aan een bepaalde groep der bevolking daardoor haar bestaansmogelijkheid wordt ontnomen, dan moet aan deze bevolking recht worden gedaan en dienen de daaruit voortvloeiende gevolgen door de geheele bevolking te worden gedragen.

De Regeering onthoude zich van maatregelen, die de ontwikkeling van deze takken van welvaart zouden kunnen belemmeren.

Erkend worde de solidariteit der verschillende maatschappelijke groepen met verzet tegen ieder pogen om in dit opzicht tegenstellingen in het leven te roepen of te verscherpen. Slechts door samenwerking en wederzijdsch vertrouwen van de verschillende groepen kan de bloei van het Volksgemeen worden verkregen. Daartoe worde inzonderheid aan het arbeidersvraagstuk de noodige aandacht gewijd, opdat in de verhoudingen tusschen ondernemers en arbeiders meer bevrediging kome.

Verzet blijft geboden tegen het streven naar voorziening in de persoonlijke behoeften der burgers door onmiddellijke uitkeeringen uit de openbare kas.

Tegelijkertijd blijve het oog gericht op handhaving en bevordering van de sociale verzekering, waarbij een zoodanige regeling worde tot stand gebracht, dat ook aan hen, die thans nog zijn uitgesloten van de ouderdoms- en invaliditeitsverzekering, de gelegenheid tot deelneming worde geboden.

## § 6. Landbouw.

Aan alle maatregelen, die de ontwikkeling van land- en tuinbouw kunnen bevorderen, worde door de Overheid bijzondere aandacht gewijd. Een zoo volledig mogelijk ingerichte voorlichtingsdienst behoort daaronder een eerste plaats in te nemen. De Regeering trachte de uitbreiding van cultuurgrond te bevorderen en de productiviteit van den bodem te verhoogen. Op een goede ontwatering en een zooveel mogelijk voorkomen van herhaalde overstromingen, blijve de aandacht der Overheid gevestigd.

Mede om den trek naar de groote steden tegen te gaan, worde bij de Overheidsbemoeiing met het verkeer in den ruimsten omvang gewaakt tegen achterstelling van het platteland.

De grondpolitiek blijve er op gericht, dat aan een zoo groot mogelijk aantal inwoners gelegenheid geboden worde een eigen stuk grond te bezitten en te bewerken.

## § 7. Verhouding tot het Buitenland.

Het buitenlandsch beleid zij gericht op het onderhouden van goede betrekkingen met andere volken. Zonder aan het eigen landsbelang en de eigen zelfstandigheid te kort te doen, worde alles vermeden, wat deze goede betrekkingen zou kunnen schaden.

Gestreefd worde naar verhoudingen, die door het recht worden beheerscht.

Krachtig worde er toe meegewerkt, dat, bij geschillen tusschen de volken, de oplossing door rechtspraak, arbitrage, bemiddeling of eenig ander middel — zonder dat naar de wapenen gegrepen wordt — alleen als rechtmatig wordt erkend.

In verband hiermede worde bevorderd, alles wat leiden kan tot gelijktijdige en wederzijdsche beperking van bewapening.

Het tot uiting gekomen streven van den Volkenbond, om de belemmeringen in het handelsverkeer tusschen de volkeren weg te nemen, worde krachtig gesteund.

## § 8. Defensie.

Zoolang een internationale rechtsorde niet algemeen is aanvaard en door de hiervoor vereischte middelen niet genoegzaam is verzekerd, worden Leger en Voot naar eisch in stand gehouden, tot behoud onzer nationale zelfstandigheid en ter verdediging van het Koninkrijk der Nederlanden in en buiten Europa.

## § 9. Koloniën.

Het Nederlandsche gezag in Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao worde, in het belang van het geheele Koninkrijk, krachtig

gehandhaafd tegen elke openlijke of bedekte poging om het aan te randen. Dit gezag worde allereerst dienstbaar gemaakt aan de onbaatzuchtige behartiging van de geestelijke, zedelijke en stoffelijke belangen der verschillende volksgroepen.

Aan den drang naar meerdere staatkundige zelfstandighedi worde, binnen de grenzen van het Nederlandsch Staatsverband, zooals dit in de Grondwet is vastgelegd, ruimte gelaten, maar tevens zoodanige leiding gegeven, dat een voortgaande ontwikkeling en verheffing der onderscheidene volksdeelen daardoor niet geschaad maar gebaat wordt.

De zending worde erkend als het meest onbaatzuchtige element in de aanraking tusschen Oost en West. Zooveel mogelijk worde toegezien, dat de eene zending niet storend ingrijpe in den arbeid der andere.

Het officieele orgaan der Chr.-Hist. Kiesvereeningen in Zuid-Holland is

# „DE ZUIDHOLLANDER”

CHR.-HIST. WEEKBLAD

Onder Hoofdredactie van Ds. I. VOORSTEEGH  
te 's-Gravenhage

Ieder Christelijk-Historische, die op de hoogte wil blijven, neemt naast zijn dagblad dus een abonnement o. h. Chr.-Hist. Weekblad „De Zuidhollander”.

— De prijs is slechts f 2.— per half jaar. —

Christelijk-Historische lectuur in populaireren vorm.  
Een advertentie of familiebericht in „De Zuidhollander” bereikt het grootst getal Chr.-Hist. i/d. prov.

**Uitg.: Persverein. „Groen van Prinsterer”**

**Rijnstraat 9 — — 's-Gravenhage**